УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ФАКУЛЬТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
КАФЕДРА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

XIV Міжнародної науково-практичної конференції
«ТЕХНОЛОГІЧНА ОСВІТА: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ», присвяченої пам'яті академіка ДМИТРА ТХОРЖЕВСЬКОГО»
28 лютого 2025 року

XI Міжнародної науково-практичної конференції
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГРАФІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ:ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА ТА ШЛЯХИ РОЗВИТКУ»,
присвяченої пам'яті член-кореспондента НАПН України ВІКТОРА СИДОРЕНКА
1 березня 2025 року

КИЇВ 2025

УДК 377.09(082)

Затверджено рішенням Вченої ради факультету технологій та дизайну Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
(протокол № 7 від 31 березня 2025 р.)

За загальною редакцією – Дмитра Кільдерова, Валентини Харламенко

Редакційна колегія: Тетяна Чернова, кандидат педагогічних наук, доцент; **Тарас Олефіренко,** кандидат педагогічних наук, професор; **Валентина Лозовецька**, доктор педагогічних наук, професор; **Юрій Павлов**, доктор педагогічних наук, професор; **Юлія Колісник-Гуменюк**, доктор педагогічних наук, доцент; **Лідія Сліпчишин**, доктор педагогічних наук, професор; **Микола Коломієць,** кандидат педагогічних наук, доцент; **Тетяна Якимович**, кандидат педагогічних наук, доцент.

Технічні редактори: Олена Козієнко, Микола Коломієць.

Матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції пам'яті академіка Дмитра Тхоржевського «Технологічна освіта: сучасні реалії та перспективи розвитку» 28 лютого 2025 року). XI Міжнародної наукової-практичної конференції «Актуальні питання графічної підготовки: теорія, практика та шляхи розвитку», присвяченої пам'яті член-кореспондента НАПН України Віктора Сидоренка (1 березня 2025 року) / за заг. ред. Д. Кільдерова, В. Харламенко. Київ, 2025. 784 с.

До збірника увійшли тези доповідей XIV Міжнародної науково-практичної конференції пам'яті академіка Дмитра Тхоржевського «Технологічна освіта: сучасні реалії та перспективи розвитку» (28 лютого 2025 року). XI Міжнародної наукової-практичної конференції «Актуальні питання графічної підготовки: теорія, практика та шляхи розвитку», присвяченої пам'яті член-кореспондента НАПН України Віктора Сидоренка (1 березня 2025 року).

Розраховано на здобувачів освіти, педагогічних працівників закладів загальної середньої, професійно-технічної, вищої, післядипломної освіти, співробітників наукових установ та закладів.

©Факультет технологій та дизайну, 2025
©УДУ імені Михайла Драгоманова, 2025
©Автори тез, 2025

ГРАФІЧНА ПІДГОТОВКА ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР СТРАТЕГІЧНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ ТА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ ТА ГЛОБАЛЬНИХ ЗМІН

Марія Тропіна, Ірина Голіяд
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Київ, Україна

Анотація: *У статті розглянуто значення графічної підготовки для різних галузей, включаючи будівництво, інженерію, оборонний сектор та цифрові технології. Проаналізовано сучасні підходи до навчання, зокрема, традиційні та інноваційні методи, використання цифрових інструментів і штучного інтелекту. Представлено основні дослідницькі напрями у сфері графічної підготовки, що сприяють адаптації освітніх програм до сучасних технологічних викликів.*

Ключові слова: *графічна підготовка, цифрові технології, інноваційні методи навчання, післявоєнна відбудова, технологічна трансформація.*

В умовах післявоєнної відбудови якісний людський капітал є ключовим чинником розвитку держави. Мета дослідження – визначити роль графічної підготовки у формуванні компетентностей майбутніх фахівців, необхідних для відбудови та модернізації країни, а також обґрунтувати ефективність сучасних педагогічних методів у цьому процесі.

Графічна компетентність майбутніх фахівців відіграє важливу роль у формуванні необхідних навичок для реалізації глобальної технологічної перебудови країни. Вона забезпечує ефективну комунікацію між будівельниками, архітекторами, інженерами та урядовими структурами, опанування передових технологій проєктування і виробництва, розвиток оборонного сектору та цифрових інновацій, модернізацію інфраструктури та формування позитивного міжнародного іміджу країни [1; 2].

Інженери, конструктори та технологи повинні володіти сучасними графічними програмами (CAD-системами: AutoCAD, SolidWorks, Fusion 360 тощо). Здатність швидко створювати та коригувати креслення, 3D-моделі та схеми допомагає ефективній взаємодії між різними етапами виробництва, що критично важливо для оперативної реалізації інженерних рішень [3]. Складові графічної компетентності для стратегічних галузей потребують підготовку спеціалістів, здатних розробляти архітектурні та інженерні проєкти, конструкції та прототипи у сфері оборонної промисловості, нові види техніки та військового обладнання. Такі напрямки вимагають точних графічних розробок і вдосконалених методів навчання, які відповідатимуть сучасним викликам [4].

Забезпечення викладачів технологічних дисциплін сучасними методиками викладання є ключовим чинником підвищення якості підготовки майбутніх фахівців. Особливу увагу слід приділити системному аналізу та оновленню освітніх програм, орієнтуючись на актуальні технологічні, економічні та соціальні виклики. Це дозволить адаптувати освітній процес до реальних потреб ринку праці, інтегруючи новітні цифрові технології, інженерну графіку та інноваційні методи візуалізації даних.

Водночас педагогічна наука потребує вдосконалення підготовки вчителів, шукаючи нові шляхи підвищення конкурентоспроможності та професіоналізму майбутнього фахівця у галузі технологічної освіти [5]. Особливість професійної підготовки полягає у врахуванні різнобічності цього процесу. Ефективність підготовки майбутніх педагогів технологічного профілю значною мірою визначається застосуванням науково обґрунтованих методів дослідження. Використання емпіричних та теоретичних підходів сприяє створенню адаптивної й інноваційної системи навчання, що відповідає сучасним освітнім стандартам і вимогам цифрової трансформації. Удосконалення методів викладання забезпечує високий рівень графічної компетентності здобувачів, здатних ефективно працювати в умовах стрімкого

розвитку технологій та брати активну участь у відновленні й модернізації національної інфраструктури.

Для наочної візуалізації та систематизації ключових аспектів дослідження нами узагальнено сучасні дослідницькі підходи (табл. 1), які застосовуються науково-педагогічними фахівцями у сфері графічної підготовки [6-9]. У таблиці відображено основні напрями досліджень, їхні актуальні контексти та ключові наукові питання. Це дозволяє оцінити ефективність різних методів навчання, вплив графічної підготовки на розвиток професійних компетентностей і можливості впровадження інноваційних технологій в освітній процес.

Таблиця 1

Сучасні дослідницькі підходи в графічній підготовці

Напрям дослідження	Актуальні контексти	Ключові дослідницькі питання
Порівняння різних методів навчання	Дозволяє швидко адаптувати навчальні програми до нових умов шляхом перевірки ефективності дистанційного чи асинхронного навчання, індивідуального навчання та групових проєктів, переваг використання імерсійних технологій для візуалізації. Порівнюються традиційні й інноваційні підходи до графічної підготовки, аналізуючи, як зміна формату навчання впливає на результати.	Який метод найбільш ефективний для розвитку певних графічних навичок в умовах дистанційного навчання? Як адаптувати традиційні методи до онлайн-формату з урахуванням психологічних особливостей в умовах стресу? Який вплив мають VR/AR технології на мотивацію до навчання та розвиток просторового мислення? Як залучити бізнес структури для проведення майстер-класів та надання інструментів? Гнучкість методів сприяє швидкому реагуванню на зміни в освітньому середовищі, забезпечуючи безперервність підготовки.
Вивчення впливу різних факторів на розвиток графічних навичок	Вплив тривалості військових дій на мотивацію до творчості. Вплив доступу до матеріалів та інструментів на якість робіт. Вплив психологічного стану на творчі здібності. Вплив культурних особливостей на інтерпретацію графічних зображень.	Як змінюється сприйняття кольору, форми та композиції в умовах стресу? Яким чином графіка може бути використана для психологічної реабілітації? Як традиції, символи та візуальні образи різних культур впливають на створення графічних робіт у освітньому процесі? Як створити творчі простори для молоді, для розвивати своїх графічних навичок?

Напрям дослідження	Актуальні контексти	Ключові дослідницькі питання
Розроблення нових навчальних програм	Програми, спрямовані на розвиток емоційного інтелекту через графіку. Програми, що використовують графіку для розробки соціальних проєктів. Програми, що використовують графіку для візуалізації даних та розробки інфографіки.	Як графіка може сприяти розвитку критичного мислення та навичок вирішення проблем? Які теми та завдання найбільш актуальні для молоді в умовах відновлення країни? Як залучити місцеві громади до розробки та реалізації навчальних програм? Як розробити навчальні програми, які відповідають потребам місцевого ринку праці в креативній індустрії?
Використання ком навчання	Комбінація онлайн-платформ та офлайн-зустрічей. Використання мобільних додатків для самостійного опрацювання навчального матеріалу. Співпраця з наукою та бізнесом.	Який баланс між онлайн та офлайн-навчанням є оптимальним для різних вікових груп? Як забезпечити доступ до якісного інтернету та обладнання в умовах обмежених ресурсів? Як залучити фахівців до менторства? Як створити мережу партнерств між закладами освіти, бізнесом та громадськими організаціями для забезпечення безперервного навчання?
Індивідуалізація навчання	Персоналізовані освітні траєкторії з урахуванням інтересів та потреб кожного. Використання адаптивних освітніх платформ. Створення портфоліо для відстеження прогресу.	Як створити індивідуальні навчальні плани для здобувачів з різним рівнем підготовки та досвіду? Як забезпечити зворотній зв'язок і підтримку кожного здобувача освіти? Як використовувати портфоліо для мотивації та самооцінки? Як створити систему менторства, яка дозволить кожному здобувачеві отримати індивідуальну підтримку?
Використання штучного інтелекту	Аналіз графічних робіт для оцінки навчальних досягнень та виявлення сильних і слабких сторін. Створення адаптивних навчальних програм на основі даних про успішність здобувачів. Генерація ідей для творчих завдань.	Як забезпечити етичне використання штучного інтелекту в освіті? Які дані можна використовувати для персоналізації навчання без порушення конфіденційності? Як навчити ШІ розуміти та оцінювати творчі роботи? Як використовувати ШІ для створення інтерактивних навчальних матеріалів та інструментів для співпраці?

Таблиця створена автрами

Представлена інформація дозволяє оцінити перспективи вдосконалення навчальних підходів, адаптацію освітніх програм до сучасних викликів та

інтеграцію інноваційних технологій у процес графічної підготовки майбутніх фахівців.

Висновки. Графічна компетентність є стратегічним фактором у підготовці фахівців, здатних забезпечити технологічну модернізацію України. Вона сприяє ефективному застосуванню сучасних методів проєктування, цифрових технологій та інновацій у професійній діяльності. Удосконалення освітніх програм, впровадження інтерактивних технологій та використання штучного інтелекту в освітньому процесі дозволяють адаптувати підготовку фахівців до сучасних викликів. Для забезпечення ефективності графічної підготовки необхідно розширити використання експериментальних методів дослідження, таких як аналіз ефективності різних форматів навчання, розроблення адаптивних освітніх програм та вивчення впливу цифрових технологій на якість підготовки здобувачів. Інвестування у розвиток графічної підготовки та інтеграція її в сучасні освітні процеси сприятимуть формуванню висококваліфікованих фахівців, які відіграють ключову роль у відновленні та розвитку країни.

Література

1. Оршанський Л., Пагута М., Цісарук І. 2022. Формування професійно-графічної компетентності майбутніх учителів трудового навчання засобами комп'ютерної графіки. *Молодь і ринок.* No 9-10 (207-208). С. 12-16. DOI: https://doi.org/10.24919/2308-4634.2022.271027 (дата звернення 11.01.2025)

2. Улич А. Педагогічні умови формування графічної компетентності майбутніх учителів трудового навчання засобами цифрових технологій. *Науковий вісник Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка*. 2022. № 14: DOI: https://doi.org/10.32782/2410-2075-2022-14.6 (дата звернення 11.01.2025)

3. Доценко Ю.В., Сидорова Н.В., Думанська В.В. Методики вдосконалення викладання графічних дисциплін з використанням комп'ютерних технологій в умовах ВОЄННОГО СТАНУ. *Інноваційна*

педагогіка. 2023. Випуск 65 Том 1. С. 155–159. DOI https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/65.1.32 (дата звернення 11.01.2025)

4. Голіяд І. Тропіна М. Формування графічної компетентності в контексті інноваційного освітнього кластеру. *Наукові записки Малої академії наук України*. 2024 № 3 (31). С. 3-12. DOI: *https://doi.org/10.51707/2618-0529-2024-31-01* (дата звернення 11.01.2025)

5. Стукало О. Голіяд І. Формування компетентності вчителів технологій та їх вплив на професійне самовизначення учнів. *Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної очно-дистанційної конференції «Імперативи розвитку Нової української школи: сучасні реалії»*. 2024. С. 85-89. DOI: https://drive.google.com/file/d/16rvw9zwEnYQEtCfGjGeUISCYhozKjPYC/view (дата звернення 11.01.2025)

6. Оршанський Л., Матвісів Я., Ясеницький В., Урсу В. Моделювання процесу формування конструкторсько-технологічної компетенції вчителів технологій. *Український Педагогічний журнал*. 2023 № 2. С.147-155. DOI: https://doi.org/10.32405/2411-1317-2023-2-147-155.

7. Bieliaieva N., Dynko V., Holiiad I., Mogilat A. (). Developing and implementing a distance learning model for training specialists of the future. *Futurity Education*. 2023 №2, С.182-198. DOI: https://doi.org/10.57125/FED.2023.06.25.12 (дата звернення 11.01.2025)

8. Гедзик А. М., Сусла Н. М. Особливості використання творчих завдань у процесі графічної підготовки майбутніх викладачів практичного навчання в галузі комп'ютерних технологій. *Науковий часопис національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи.* 2020. Випуск 75. С. 40-44. DOI https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2020.75.08 (дата звернення 11.01.2025)

9. Нищак Іван, Зелінський Тадей. Психолого-педагогічні аспекти розвитку творчих здібностей майбутніх учителів технологій у процесі професійно-графічної підготовки. *Молодь і ринок*. 2023. № 11-12 (219-220).С.

39-43. DOI: https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.296636 (дата звернення 11.01.2025)

ДИЗАЙН СЕРЕДОВИЩА В КОНТЕКСТІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Марина Удод, Ліля Дерман

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Київ, Україна

***Анотація**: у роботі досліджується роль фахівців із дизайну середовища в процесі післявоєнної реконструкції України, акцентуючи увагу на викликах та перспективах їхньої підготовки у сучасних освітніх умовах. Розглянуто необхідність адаптації освітніх програм до актуальних потреб суспільства, зокрема інтеграцію новітніх технологій, екологічного підходу та принципів безбар'єрного середовища.*

Проаналізовано вплив війни на просторове планування, міську інфраструктуру та архітектурну спадщину, що потребують комплексного підходу до відновлення.

Окреслено ключові напрями спеціалізації майбутніх дизайнерів середовища, зокрема проєктування освітніх, житлових, комерційних та громадських просторів, а також створення стійких і комфортних міських середовищ.

Визначено необхідність міждисциплінарної співпраці та застосування інноваційних методів навчання для підготовки висококваліфікованих кадрів, здатних вирішувати складні проєктні завдання у післявоєнний період.

***Ключові слова:** дизайн, середовище, безбар'єрний простір, проєктування, післявоєнна реконструкція, модульні будинки, екодизайн.*

Російсько-українська війна спричинила значні руйнування міст та інфраструктури, що створює нагальну потребу у висококваліфікованих